

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ OKUL DENEYİMİ DERSİYLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Aslı AVCI AKÇALI

Yrd. Doç. Dr., Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, asli.avci@deu.edu.tr

Ebru DEMİRCİOĞLU

Yrd. Doç. Dr., Karadeniz Teknik Üniversitesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, ebrudemircioğlu@ktu.edu.tr

Received: 13.10.2016

Accepted: 24.02.2017

ÖZ

Öğretmen yetiştiren kurumların temel amacı öğretmen adaylarını çağın mesleki anlamdaki gereklerini yerine getirebilecek bilgi, beceri ve tutuma sahip hale getirmektir. Öğretmen adayları bu bilgi ve becerileri iki temel kaynağa dayalı olarak edinirler. Birincisi fakültede, ikincisi ise uygulama okullarında aldıkları eğitimidir. Öğretmen yetiştirme alanında dünyada yaşanan değişimlere ve Türkiye'de 1990'lı yıllarda eğitim fakültelerinin yeniden yapılandırılmasına bağlı olarak, fakültede alınan eğitimin yanı sıra uygulama okullarında gerçekleştirilen aktivitelerin de önemi artmıştır. Programda yer alan Okul Deneyimi dersi öğretmen adaylarının sınıfta bir dersi ya da dersleri tek başlarına ve planlı bir biçimde öğretebilecek becerileri kazanmalarını amaçlamaktadır. Ancak bazı araştırmalar Okul Deneyimi derslerinin gerçekleştirilmesi noktasında bazı sorunların yaşandığını göstermektedir. Bu çalışmanın amacı, sosyal bilgiler öğretmen adaylarının Okul Deneyimi dersiyle ilgili görüşlerini ortaya koymaktır. Bu çerçevede, aday öğretmenlerin okullardaki uygulama öğretmenleri, fakültedeki danışman öğretim elemanları, dersin içeriği, etkinlikler ve hazırlanan ödevlerle ilgili görüş ve deneyimleri tespit edilmeye çalışılmıştır. Araştırma Karadeniz Teknik Üniversitesi'nde eğitimlerine devam etmekte olan son sınıf sosyal bilgiler öğretmen adayları ile gerçekleştirilmiştir. Nitel yaklaşıma dayanan araştırmada veriler açık uçlu anket ve yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla elde edilmiştir. Veriler içerik analizi yöntemine göre analiz edilmiştir. Sonuçlara göre, öğretmen adaylarının bir bölümü uygulama öğretmenlerinin danışmanlık yeterliği ve etkinliklere katkısından memnun değildir. Bunun yanında bazı öğretmen adayları, danışman öğretim elemanlarının etkinliklere katkısı ve ödevlerinin danışman öğretim elemanları tarafından değerlendirilme süreçlerinden memnun değildir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Bilgiler, aday öğretmen görüşleri, okul deneyimi dersi.

EVALUATION OF THE VIEWS OF PRE-SERVICE SOCIAL STUDIES TEACHERS ABOUT TEACHING PRACTICE COURSES

ABSTRACT

The main aim of the teacher training institutions is to equip pre-service teachers with sufficient knowledge, skills and attitudes to meet the contemporary needs of profession. Pre-service teachers attain these knowledge and skills in two main basis. One of them is the faculty education and the other is teaching practice schools. Due to the developments in the teacher training field in the world and reconstruction of educational faculties in Turkey in 1990's the importance of teaching practice activities in schools increased besides the field education courses in department. "Teaching Practice" course in the syllabus aims to provide pre-service teachers to gain teaching skills to teach a course or courses in a class individually and in a planned manner.

Yet some researches indicated that there are some problems in realizing the aimed attainments in teaching practice courses. This research aims to identify the views of pre-service social studies teachers about the Teaching Practice Courses. In this framework, pre-service social studies teachers' views and experiences about specialist teachers in schools, specialist lecturers in faculty, content of the practice courses and activities and evaluation of the assignments were tried to be presented. The research was executed with senior grade pre-service social studies teachers who attend their education in Karadeniz Technical University. In the research which is based on the qualitative approach, the data were obtained by open-ended questionnaire and semi-structured interviews. Then the data were analyzed according to the content analysis method. According to the results, some of the pre-service teachers were not satisfied with the advising competency of specialist teachers and their contribution to the activities. Besides this, some of the participants were not satisfied with specialist lecturers' contributions to the activities and evaluation process of their home works.

Keywords: Social Studies, views of pre-service teachers, teaching practice course.

GİRİŞ

Son yıllarda çağın ihtiyaçları doğrultusunda her alanda olduğu gibi eğitim öğretim anlayışında da bazı değişim ve dönüşümler meydana gelmiştir. Bu doğrultuda eğitim ve öğretimle öğrenciyeye kazandırılması istenen bilgi ve beceriler de değişim göstermiştir. Bu değişimlerin eğitime yansıtılması noktasında ise öğretmen faktörü büyük öneme sahiptir. Öğretmenlerin verimli bir öğretim gerçekleştirebilmek için sahip olması gereken kişisel ve mesleki nitelikler bulunmaktadır (Demircioğlu, 2008). Bu nitelikler, eğitim ve öğretim alanında yaşanan değişim ve dönüşümlerin pratikte yansımalarını bulabilmesinde ve eğitimle hedeflenen, nitelikli bireyler yetiştirilmesinde kilit önem taşımaktadır. Bu bağlamda öğretmen yetiştiren kurumların öğretmenlik mesleğinin çağdaş gereklerini yerine getirebilecek bilgi, beceri ve tutuma sahip öğretmenler yetiştirmesi son derece önemlidir.

Ülkemizde geçmişten bugüne uygulanan öğretmen yetiştirme politikalarının istenen sonuçları vermemiş olması ve dünyada öğretmen eğitimi alanında yaşanan gelişmelerin bazı değişiklik ve yenilikleri gerekli kılması sonucunda 90'lı yılların sonunda eğitim fakülteleri yeniden yapılandırılmıştır. Yeni yapılanma ile öğretmen, hayat boyu öğrenen, lider, değiştiren ve süreçte öğrenme ortağı olan, bilgili, yöneten, sürdüren ve kontrol eden öğretmen anlayışıyla ele alınmıştır (Safran, 2014). Yeniden yapılandırma süreci 1998-99 eğitim öğretim yılında öğretmen yetiştirme programlarında yürürlüğe girmiştir (YÖK, 1998). Öğretmenlerin mesleki anlamdaki nitelik ve becerilerini arttırmak için, eğitim fakülteleri öğretim programlarına öğretmenlik mesleğiyle ilgili yeni dersler eklenmiştir. Ayrıca programlarda alan öğretimi dersleriyle birlikte okullarda yapılan uygulama çalışmalarına verilen önem de artmıştır (Demircioğlu, 2005). Bu değişimde nitelikli öğretmenler yetiştirme konusunda önemli yol kat etmiş ülkelerdeki öğretmen yetiştirme uygulamaları ve programları model olarak alınmış ve öğretmenlik uygulaması etkinlikleri öğretmen eğitiminin önemli bir ayağı olarak kabul görmüştür (Atanur Baskan vd., 2006; Lamie, 1998; Sahlberg, 2010; Westbrook vd., 2013). 1998-1999 eğitim öğretim yılında yürürlüğe giren programda, öğretmen adaylarına konu alanı ve pedagoji dersleri aracılığıyla, öğrendikleri bilgi ve becerileri uygulamaya dönüştürme fırsatı sağlayan dersler, Okul Deneyimi I, Okul Deneyimi II ve Öğretmenlik Uygulaması dersleridir. Bu dersler aracılığıyla öğretmen adaylarının sahip oldukları bilgi ve becerileri gerçek okul ortamı ve

eğitim-öğretim süreci ile ilişkilendirmelerinin ve uygulamaya aktarmalarının sağlanması, öğretmenlik mesleğinin temel özelliklerini, gerçeklerini, güçlüklerini, zevkli yanlarını çeşitli boyutlarıyla anlamaları ve tartışmaları beklenmektedir (YÖK, 1998).

Okullarda yürütülen uygulama çalışmaları ile, öğretmen adaylarının alanlarında öğretmenlik yapacak yeterliğe ulaşmalarını sağlayacak derslerden biri olan Okul Deneyimi dersi, mesleğe hazırlanmakta olan öğretmen adaylarına okulun örgüt yapısını, toplumla ilişkisini, öğretmenliğin görev ve işleyişini tanıtmaya amaç taşıyan bir derstir (Sezer, 2008). Bu ders, 1998-1999 eğitim öğretim yılında Okul Deneyimi I ve Okul Deneyimi II adıyla, 1 saati teorik ve 4 saati uygulama şeklinde, iki dönem uygulanmak üzere eğitim fakülteleri programına yerleştirilmiştir. Programda Okul Deneyimi I dersiyle "*öğretmen adaylarının mümkün olduğu kadar erken bir aşamada, bir uygulama öğretmeni nezaretinde okulu, öğrencileri ve öğretmenlik mesleğini çeşitli yönlerden tanınması*" hedeflenmiştir. Bu bağlamda okulun örgütsel yapısı, sorunları, günlük işleyişi, öğrenci ve öğretmenlerin okuldaki günlük yaşantıları, zümre faaliyetleri ve derslerle ilgili gözlemlerde bulunmaları amaçlanmıştır. Okul Deneyimi II dersi kapsamında ise öğretmen adaylarının uygulama öğretmeni rehberliğinde öğretim yöntem ve teknikleri, sınıf yönetimi, öğretimde planlama ve değerlendirme, öğretim materyallerinin hazırlanması ve uygulanması gibi konularda gözlem ve uygulamalar yaparak Öğretmenlik Uygulaması dersine hazırlanmaları planlanmıştır (YÖK, 1998: 49).

Okul deneyimi derslerinin tamamlanması ile öğretmen adaylarının aşağıdaki özellikleri kazanmış olmaları beklenmektedir:

- Okul organizasyonunu ve öğretmenliği sistemli bir yaklaşımla tanımış olma,
- İyi düzenlenmiş öğretmenlik deneyimleri aracılığı ile, öğretim programı kapsamındaki öğretme-öğrenme etkinliklerini gerçekleştirmek için gerekli mesleki yeterliliği kazanmaya başlamış olma,
- Öğrenme ve gelişme bakımından öğrenciler arasındaki bireysel farklar konusunda deneyim kazanmış olma,
- Uygulama okulundaki öğretmenlerle işbirliği yapmış ve okulda etkili bir biçimde çalışmak için gerekli kişisel becerileri geliştirmiş olma,
- Okulun organizasyonu, yönetimi ve okuldaki günlük işler ile okulda bulunan kaynaklar üzerinde bilgi sahibi olma (Sands vd., 1997: 4).

Öğretmen adaylarının okulu tanıma ve uygulama becerileri kazanmalarında büyük önemi olan Okul Deneyimi derslerinin 2006-2007 yılında yapılan yeni bir düzenleme ile sayıca azaltılması söz konusu olmuştur. Bu bağlamda birçok programda Okul Deneyimi II dersi kaldırılmıştır. Hatta bazı programlarda Okul Deneyimi I dersi de kaldırılmış, öğretmen adaylarının okulu tanımadan öğretmenlik uygulamasına başlamaları söz konusu olmuştur (Küçükahmet, 2007).

2006-2007 yılındaki düzenlemeyle programda tek bir ders olarak verilmesi planlanan Okul Deneyimi dersinin amacı ise "*öğretmenin ve bir öğrencinin okuldaki bir gününü gözleme, öğretmenin bir dersi işlerken dersi*

nasıl düzenlediğini, dersi hangi aşamalara böldüğünü, öğretim yöntem ve tekniklerini nasıl uyguladığını, derste ne tür etkinliklerden yararlandığını, dersin yönetimi ve sınıfın kontrolü için öğretmenin neler yaptığını, öğretmenin dersi nasıl bitirdiğini ve öğrenci çalışmalarını nasıl değerlendirdiğini gözleme, okulun örgüt yapısını, okul müdürünün görevini nasıl yaptığını ve okulun içinde yer aldığı toplumla ilişkilerini inceleme, okul deneyimi çalışmalarını yansıtan portfolyo hazırlama" olarak belirtilmiştir (YÖK, 2007: 80). Öğretmen yetiştirme konusunda değişen uygulamalar doğrultusunda Okul Deneyimi derslerine atfedilen önem ve programlardaki buna ayrılan yer, zaman içinde değişim göstermekle birlikte, nitelikli öğretmenler yetiştirilmesi noktasında Okul Deneyimi dersleri önemli bir potansiyel taşımaktadır. Ancak ilgili literatür incelendiğinde bazı eğitim fakültelerinde Okul Deneyimi derslerinden hedeflenen verimin alınmadığını (Abazaoğlu vd., 2016), fakülte okul işbirliğinde ve uygulama etkinliklerinde bazı problemlerin devam ettiğini (Demircioğlu, 2003) ve öğretmen adaylarının uygulama okullarında yaptıkları çalışmaların etkili biçimde gerçekleştirilemediğini (Çakıroğlu ve Çakıroğlu, 2003) gösteren çalışmalar bulunmaktadır.

Bununla birlikte çeşitli branşlardan öğretmen adaylarının konu hakkındaki görüşlerinin alındığı çalışmalar da göze çarpmaktadır. Demircioğlu (2003) tarafından gerçekleştirilen çalışmada, tarih uygulama öğrencilerinin uygulama öğretmenleri ve uygulama okulları hakkındaki görüşleri alınmıştır. Araştırmada uygulama okullarındaki idarecilerin ve tarih uygulama öğretmenlerinin, aday öğrencilere yeterli ilgi göstermedikleri, tarih uygulama öğretmenlerinin, aday öğretmenlerin eğitimi için yeterli deneyim ve beceriye sahip olmadıkları, fakülte ve uygulama okulları arasındaki işbirliğinin henüz istenilen seviyeye çıkamadığı sonucuna ulaşılmıştır. Tarih pedagoji öğrencilerinin uygulama öğretmenleri hakkındaki düşüncelerinin alındığı diğer bir çalışmada ise, uygulama öğretmenlerinin öğretmenlik uygulamasına yönelik yeterli bilgi ve beceriye sahip olmadıkları belirlenmiştir (Demircioğlu vd., 2014). Bu iki çalışmanın aksine, yabancı dil öğretmen adaylarının okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması dersine ilişkin görüşlerini almak amacıyla gerçekleştirilen diğer bir çalışmada ise, katılımcıların konu hakkında olumlu görüş sahibi olduğu belirlenmiştir. Yabancı dil öğretmen adayları bu derslerin kendilerine önemli kazanımlar sağladığını, derslerin amacına ulaştığını ve uygulamadan memnun olduklarını belirtmişlerdir (Özçelik, 2012).

Bu çalışmaların yanı sıra literatürde uygulama dersleriyle ilgili olarak paydaş görüşlerinin alınarak karşılaştırıldığı çalışmalar da bulunmaktadır. Sarıçoban'ın (2008) uygulama dersleri ile ilgili olarak İngilizce uygulama öğretmenlerinin ve İngilizce öğretmen adaylarının görüşlerini karşılaştırmak amacıyla gerçekleştirdiği bir çalışması bulunmaktadır. Bu çalışma ile uygulama öğretmenlerinin rolleri, uygulama öğretmenliğinin gerektirdiği bilgi ve beceriler, uygulama derslerinin öğretmen adaylarına sağlaması beklenen kazanımlar açısından iki grubun görüşleri arasında farklılıklar görüldüğü sonucuna ulaşılmıştır. Güzel vd. (2010) ise uygulama okulu öğretmenlerinin, uygulama öğretim elemanlarının ve uygulama koordinatörlerinin Okul Deneyimi II dersine ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla gerçekleştirdikleri çalışmalarında, katılımcıların fakülte-okul işbirliği konusunda yeterince bilgi sahibi olmadıklarını, bu bağlamdaki etkileşimi yeterli bulmadıklarını ve bazı etkinlikleri gerçekleştirmede zorlandıklarını tespit etmişlerdir. Bununla birlikte

katılımcıların gerçekleştirilen etkinlikler konusunda öğretmen adaylarına yeterince rehberlik yaptıklarını düşündükleri belirlenmiştir.

Literatür incelendiğinde sosyal bilgiler öğretmen adaylarının 2006-2007 yılında yürürlüğe giren öğretmen yetiştirme lisans programında yer alan Okul Deneyimi dersi hakkındaki görüşlerinin alınmasına yönelik çeşitli çalışmaların yapıldığı görülmektedir. Ermiş vd. (2010) sosyal bilgiler öğretmen adaylarının Okul Deneyimi II Dersi etkinliklerine ilişkin görüşlerine yönelik çalışmalarında, katılımcıların ders kapsamındaki etkinlikleri yararlı buldukları ve dersle ilgili olarak bazı sorunlar yaşadıkları sonucuna ulaşmışlardır. Çelikkaya (2011) ise sosyal bilgiler öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması dersinden beklentilerini ve bu beklentilerin karşılanma düzeylerini incelemiştir. Yılmaz ve Kab'ın (2013) sosyal bilgiler öğretmen adaylarının genel olarak uygulama derslerine yönelik görüş ve değerlendirmelerini aldıkları çalışmalarında ise, katılımcılar Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması derslerini çeşitli açılardan yararlı bulduklarını belirtmişlerdir. Fakat bu derslerin lisans programındaki zamanlanması ve uygulanış süreci, uygulama okullarının fiziksel şartları ve teknik donanımı, uygulama öğretmenlerinin öğretime yaklaşımları ve idarecilerin tutumları hakkında bazı olumsuz değerlendirmelerde bulunmuşlardır.

Yukarıdaki çalışmalara ilaveten farklı bir örnekleme beraber Okul Deneyimi dersinin değerlendirilmesinin faydalı olabileceği düşünülerek mevcut çalışma gerçekleştirilmiştir. Araştırmada sosyal bilgiler öğretmen adaylarının Okul Deneyimi dersi bağlamında adaylara rehberlik eden öğretmenler, fakülte'deki öğretim elemanları, dersin içeriği, uygulanan etkinlikler ile ders kapsamında hazırlanan ödevler hakkındaki görüşleri derinlemesine ortaya konmaya çalışılacaktır.

YÖNTEM

Bu araştırma nitel bir anlayışla yürütülen bir tarama çalışmasıdır. Tarama yöntemi, bir topluluğun bir konuya ilişkin görüşlerinin ya da özelliklerinin betimlenmesi amacıyla bu topluluğu temsil edebilecek insanlardan oluşan bir grubun katılımcı olarak seçilmesine ve katılımcıların kendilerine sorulan sorulara verdikleri cevaplara bağlı olarak bulgular elde edilmesine dayanır (Büyüköztürk vd., 2008: 177). Araştırma verilerinin elde edilmesinde algı ve olayları kendi doğal ortamlarında, gerçekçi ve bütüncül biçimde ortaya koymaya imkân tanıyan (Yıldırım ve Şimşek, 2006) nitel yaklaşım izlenmiştir. Araştırmada cevap aranan problem, "sosyal bilgiler öğretmen adaylarının Okul Deneyimi dersiyle ilgili görüşleri nelerdir?" şeklindedir. Çalışmanın alt problemleri ise aşağıdaki gibidir;

1. Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının Okul Deneyimi Dersi kapsamında kendilerine danışmanlık yapan öğretmenlerle ilgili görüşleri nelerdir?
2. Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının Okul Deneyimi Dersi kapsamında kendilerine danışmanlık yapan fakülte'deki öğretim elemanları ile ilgili görüşleri nelerdir?
3. Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının Okul Deneyimi dersinin içeriği ve etkinliklerle ilgili görüşleri nelerdir?

4. Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının Okul Deneyimi Dersi kapsamında hazırladıkları ödevlerin değerlendirilmesiyle ilgili görüşleri nelerdir?

Araştırma Grubu

Araştırma grubu Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler ve Türkçe Eğitimi Bölümü Sosyal Bilgiler Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerinden oluşmaktadır. Çalışmaya katılan öğrenciler, 2016-2017 eğitim ve öğretim yılının Güz Dönemi sonunda Okul Deneyimi dersini tamamlamış öğrencilerdir. Öğretmen adaylarının seçiminde kadın ve erkek öğrencilerin dengeli şekilde seçimine dikkat edilmiştir. Araştırma grubunu oluşturan katılımcı sayısı ve katılımcıların cinsiyete göre dağılımı Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1. Araştırma Grubu Bilgileri

Sosyal Bilgiler Öğretmen Adayları	Toplam
Kadın	29
Erkek	30
Toplam	59

Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırmada veriler, 2016-2017 eğitim ve öğretim döneminin Güz Yarıyılı sonunda toplanmış olup, öğretmen adayları araştırmaya dâhil oldukları zaman, Okul Deneyimi dersini tamamlamışlardı. Çalışmada sosyal bilgiler öğretmen adaylarının görüşlerinin alınması amacıyla iki veri toplama aracı kullanılmıştır. Bunlardan ilki 12 açık uçlu sorudan oluşan anket, diğer ise 9 sorudan oluşan yarı-yapılandırılmış görüşme formudur. Anket ve görüşme soruları araştırmacılar tarafından geliştirildikten sonra öğretmen adaylarıyla pilot çalışma yapılmıştır. Daha sonra ölçme araçlarıyla ilgili uzman görüşü alınmış ve öneriler doğrultusunda sorular üzerinde düzeltmeler yapılmıştır. Araştırmada kullanılan anketi 59 öğretmen adayı cevaplarırken, 10 öğretmen adayı ile görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Görüşmeye katılan beş kadın ve beş erkek öğretmen adayı ankete katılan adaylar içinden rastgele seçilmişlerdir. Veriler toplandıktan sonra dökümü yapılarak Nvivo 9 programına aktarılmış ve içerik analizine tabi tutulmuştur. Analiz doğrultusunda ortaya çıkan temaların yüzde ve frekans dağılımları yapılmış, sonuçlar tablolar şeklinde sunulmuştur. Görüşme verileri de analiz edilerek, örnek teşkil edecek cevaplar, alıntılar şeklinde metin içinde verilmiştir. Görüşmelerden elde edilen alıntılarda etik nedenlerden ötürü isimlere yer verilmemiş, aday öğretmenler AÖ1,AÖ2,AÖ3... şeklinde adlandırılmıştır.

BULGU VE YORUMLAR

Bu bölümde sosyal bilgiler öğretmen adaylarının okul deneyimi dersi kapsamında kendilerine danışmanlık yapan öğretmenler, öğretim elemanları, dersin içeriği ve etkinlikler ile hazırladıkları ödevlerin değerlendirilmesi konusundaki görüşlerine dayalı olarak elde edilen bulgulara yer verilmiştir. Anket bulguları tablolar şeklinde gösterilmiş, görüşmelerde sorulan benzer nitelikli sorulara verilen cevaplardan alıntılar ise tablolarla ilgili açıklamalar ve yorumların devamında örnek olarak sunulmuştur.

Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Kendilerine Okul Deneyimi Dersi Kapsamında Okullarda Danışmanlık Yapan Öğretmenlerle İlgili Görüşlerine Yönelik Bulgular

Danışman öğretmenlerin öğretmen adaylarına yönelik tutumları, danışmanlık becerileri ve onlara sağlayacakları katkılar Okul Deneyimi dersinden yeterli verimin alınabilmesi noktasında büyük önem taşımaktadır (Demircioğlu, 2008). Bu bağlamda araştırmanın birinci alt problemünde öğretmen adaylarına ilk olarak "Okul Deneyimi dersi kapsamında size danışmanlık yapan sosyal bilgiler öğretmenin bir öğretmen adayı olarak size yaklaşımı konusunda ne düşünüyorsunuz?" sorusu yöneltilmiştir. Katılımcıların bu soruya yönelik cevapları Tablo 2'de gösterilmiştir.

Tablo 2. Aday Öğretmenlerin Okullardaki Danışman Öğretmenlerin Yaklaşımlarıyla İlgili Cevaplarını Gösteren Tablo

Kategoriler	Kadın	Erkek	f
Yardımsaver	18	15	33
Anlayışlı	13	16	29
Aşırı Kuralcı	15	12	27
Hoşgörülü	14	4	18
Paylaşımçı	10	5	15
İlgili	12	7	19
İlgisiz	11	15	26
Cevapsız	3	5	8
Toplam	96	79	175

Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının rehber öğretmenlerinin kendilerine yaklaşımları konusundaki cevapları incelendiğinde, en sık dile getirilen görüş yardımsaver oldukları ($f=33$) şeklindedir. Ayrıca danışman öğretmenlerin anlayışlı bir yaklaşım ($f=29$) sergilediğini düşünen öğretmen adayı sayısı da oldukça fazladır. Danışman öğretmenlerin yaklaşımları konusunda verilen hoşgörülü ($f=18$), paylaşımçı ($f=15$), ilgili ($f=19$) şeklindeki cevaplar da değerlendirildiğinde konu hakkındaki görüşlerin ağırlıklı olarak olumlu olduğunu belirtmek gerekir. Danışman öğretmenler öğretmen adaylarına karşı büyük oranda olumlu yaklaşımlar

sergilemektedirler. Bununla birlikte olumsuz kategoride cevap veren öğretmen adayları ise danışman öğretmenlerin aşırı kuralcı ($f=27$) ve ilgisiz ($f=26$) olduklarını ifade etmişlerdir. Ayrıca soruya cevap vermeyen 8 katılımcı bulunmaktadır.

Bu soruya görüşmelerde verilen cevaplara bakıldığında, 10 öğretmen adayının 4'ünün olumlu, 6'sının ise olumsuz cevap verdiği görülmüştür. Soruya olumlu cevap veren katılımcılardan AÖ2 uygulama öğretmeni hakkında yardımsever, anlayışlı ve paylaşımcı olduğuna dair şöyle bir değerlendirmede bulunmuştur: *"Uygulama öğretmenimizin bize karşı tutumu gayet iyi, yardımsever ve anlayışlıydı ve bizleri okuldaki öğretmenlerden ayrı görmedi. Bizi gayet iyi yönlendirdi, okuldaki uygulama öğretmeninden memnunum. Sadece öğretmen değildi aynı zamanda iyi bir insandı. Bunun yanında, öğretmenimiz deneyimli olduğu için deneyimlerini bizimle paylaştı. Uygulamalarımızda bize yardımcı oldu"*. Buna karşılık AÖ7 uygulama öğretmenin ilgisizliğine dikkat çekerek şunları söylemiştir: *"Uygulama öğretmeninden enerji alamadık. Bir öğretmen her şeyden önce güler yüzlü olması gerekir ama bizim öğretmenimiz öyle değildi çok ilgisizdi ve soğuk davrandı"*. Benzer biçimde AÖ8 ise uygulama öğretmenin yetersiz ve ilgisiz olduğunu ifade etmiş ve *"Okullarda bize rehberlik eden uygulama öğretmeniniz yeterli değil ve bu öğretmenden istenilen verimi alamadık, aşırı kuralcı biri, bizimle iletişimi çok yok, ilgisiz, işine ne geliyorsa ona göre davranıyor"* ifadelerini kullanmıştır.

Öğretmen adaylarına danışman öğretmenlerle ilgili görüşlerini almak amacıyla yöneltilen ikinci soru "Okul Deneyimi dersi kapsamında size danışmanlık yapan sosyal bilgiler öğretmenin aday öğretmenlere danışmanlık yapma yeterliliği hakkında ne düşünüyorsunuz?" sorusudur. Bu soruya yönelik cevaplar ve frekansları Tablo 3'te görülmektedir.

Tablo 3. Aday Öğretmenlerin Okullardaki Danışman Öğretmenlerin Kendilerine Danışmanlık Yapabilme Yeterlilikleriyle İlgili Cevaplarını Gösteren Tablo

Kategorileriler	Kadın	Erkek	f
Yeterli	15	10	25
Yetersiz	11	18	29
Cevapsız	3	2	5
Toplam	29	30	59

Okullardaki danışman öğretmenlerin kendilerine yönelik yaklaşımları ile ilgili olarak genellikle olumlu cevaplar veren sosyal bilgiler öğretmen adaylarının bu öğretmenlerin danışmanlık yeterlilikleri konusundaki fikirleri ise daha ziyade olumsuzdur. Katılımcıların 29'u danışman öğretmenleri yetersiz görmektedir. Ancak bunun yanı sıra danışman öğretmenleri yeterli gören 25 katılımcı olduğunu ve bu oranın yetersiz görenlerin oranına oldukça yakın olduğunu da belirtmek gerekir. Bu cevaplardan anlaşıldığı üzere danışman öğretmenler Okul Deneyimi

dersinde öğretmen adaylarını yönlendirebilme açısından yeterli bilgi ve beceriye çoğunlukla sahip olmamakla birlikte bu konuda yeterli olan danışman öğretmenler de oldukça fazladır.

Görüşmelerde soru hakkında verilen cevaplar da anket verilerini destekler niteliktedir. 10 öğretmen adayından 3'ü uygulama öğretmenin yeterli olduğu değerlendirmesinde bulunurken, 7'si yetersiz görmektedir. Bu konuda olumlu cevap veren katılımcılardan AÖ1 şunları söylemiştir: *"Bize danışmanlık yapabilecek birisi en azından yıllarını sınıfa vermiş ve sosyal bilgiler dersinde bizden deneyimli. Tüm sorularımıza cevap verdi, danışmanlık konusunda yeterli buluyorum"*. Bununla birlikte AÖ6 uygulama öğretmenin yeterliği hakkında şu değerlendirmede bulunmuştur: *"Orta Okulda bize rehberlik yapabilecek konumda değil. Sosyal bilgiler eğitimiyle ilgili yeni bilgilere sahip değil. Sorularımıza yeterli cevap alamadık ve bizi yönlendirebilecek donanıma sahip değil"*. AÖ9 ise tutumundan memnun olmakla birlikte uygulama öğretmenin bazı yeniliklere adapte olamamış olduğundan dolayı yetersiz bulunduğunu, *"Danışman olarak yeterli bulmuyorum öğretmenimiz her ne kadar iyi bir insan olsa da bu konuda çok da iyi olduğunu düşünmüyorum. Yaşından dolayı yeni eğitim sistemiyle ilgili bilgi eksiği vardı. Ayrıca akıllı tahtayı kullanmakta zorluk çekiyordu bu nedenle yeterli olduğunu düşünmüyorum fakat bize karşı davranışları çok iyiydi"* sözleriyle ifade etmiştir.

Öğretmen adaylarına danışman öğretmenler konusunda yöneltilen bir diğer soru "Okul Deneyimi dersi kapsamında size danışmanlık yapan sosyal bilgiler öğretmenin okullarda yürüttüğünüz etkinliklere katkıları hakkında ne düşünüyorsunuz?" şeklindeki sorudur. Bu soruya verilen cevaplar ve bu cevapların sıklıkları Tablo 4'te görülmektedir.

Tablo 4. Aday Öğretmenlerin Okullardaki Danışman Öğretmenlerin Uygulama Okullarında Yapılan Etkinliklere Yönelik Katkılarıyla İlgili Cevaplarını Gösteren Tablo

Kategoriler	Kadın	Erkek	f
Raporların Hazırlanmasına Yardımcı Olmak	20	25	45
Ders Kitabı Temini	4	1	5
Materyal Yapımına Yardımcı Olmak	2	-	2
Etkinlik Yapılmadı	5	8	13
Cevapsız	1	4	5
Toplam	32	38	70

Danışman öğretmenlerin öğretmen adaylarının uygulama okullarında yürüttükleri etkinliklere yönelik katkıları değerlendirildiğinde raporlarının hazırlanmasına yardımcı olmak ($f=45$) cevabının sıklıkla dile getirildiği görülmektedir. Bu durum rapor hazırlama noktasında öğretmen adaylarına büyük oranda danışmanlık yapılabildiğini göstermekle birlikte, yapılan yönlendirmelerin kısıtlı bir çerçevede gerçekleştiğini işaret etmektedir. Danışman öğretmenler rapor hazırlamanın yanı sıra sadece ders kitabı temini ($f=5$) ve materyal yapımı ($f=2$) konusunda öğretmen adaylarına destek olabilmekte ve bunu yapanların sayısı da oldukça düşük

görülmektedir. Ayrıca öğretmen adaylarının 13'ü ise uygulama okulunda Okul Deneyimi dersi kapsamında hiç etkinlik yapılmadığını ifade etmektedir. 5 öğretmen adayı ise soruya hiç cevap vermemeyi tercih etmiştir. Bu noktada konu hakkında öğretmen adaylarına uygulama okullarında verilen danışmanlığın oldukça dar bir kapsamda gerçekleştiğini ve bu anlamda verimli bir işleyişin sağlanmadığını belirtmek gerekir. Yapılan etkinlikler açısından öğretmen adayları ve danışman öğretmenler arasındaki işbirliğinin, aday öğretmenlerin öğretim programı kapsamındaki öğretme-öğrenme etkinliklerini gerçekleştirmek için gereken mesleki yeterlilikleri geniş bir çerçevede kazanmalarını sağlama noktasında yetersiz kaldığını göstermektedir.

Görüşmelerden elde edilen bulgulara bakıldığında ise 10 öğretmen adayının 4'ü uygulama öğretmenin etkinliklere katkı sağladığını belirtirken 6'sı aksini ifade etmiştir. Bu konuda AÖ5 uygulama öğretmenin özellikle staj raporlarına yaptığı katkıya dikkat çekerek şunları söylemiştir: *"Okuldaki öğretmenimiz yazdığımız raporlara yönelik katkı sağladı. Öğretmenimiz aktif bir öğretmendi öğretmenler odasında etkinliklere yönelik bilgiler aldık sorularımızı cevapladı staj raporlarını hazırlarken eksiklerimizi ifade etti. Ayrıca, Uygulama okullarında yaptığımız staj raporlarında bize çok yardımcı oldu. Hangi öğrenciyle konuşacağımızı söyleyerek öğrencinin bir günü adlı başlığı yazabilmemizi sağladı"*. Buna karşın AÖ3 uygulama öğretmenin ders kitabı temini dışında bir katkı sağlamadığını ifade etmiştir: *"Okuldaki öğretmenimiz bize doğru dürüst katkı sağlamadı. Zaten yeterli alt yapısı da yoktu. Bizim hazırladığımız raporlardan doğru dürüst haberi bile yoktur. Sadece ders kitaplarını bize temin etti ve bizde o ders kitaplarından yararlandık"*. Görüşme verileri de uygulama öğretmenlerinin okul deneyimi dersi kapsamında yapılan etkinliklere sınırlı oranda katkı sağlayabildiğini göstermektedir.

Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Kendilerine Okul Deneyimi Dersi Kapsamında Danışmanlık Yapan Öğretim Elemanlarıyla İlgili Görüşlerine Yönelik Bulgular

Okul Deneyimi dersinin hedeflerinin hayata geçirilmesi noktasında bir diğer önemli paydaş, fakültede öğretmen adaylarına bu bağlamda rehberlik yapan öğretim elemanlarıdır. Onların bu konudaki yaklaşımları ve bilgi-beceri donanımları büyük önem taşımaktadır. Bu açıdan araştırmanın ikinci alt probleminde öğretmen adaylarına ilk olarak "Okul Deneyimi dersi kapsamında fakültede size danışmanlık yapan öğretim elemanının bu dersle ilgili olarak size yaklaşımı konusunda ne düşünüyorsunuz?" sorusu yöneltilmiştir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri Tablo 5'te görülmektedir.

Tablo 5. Aday Öğretmenlerin Danışman Öğretim Elemanlarının Yaklaşımlarıyla İlgili Cevaplarını Gösteren Tablo

Kategoriler	Kadın	Erkek	f
Yol Gösterici	7	8	15
Yardımsız	8	9	17
İlgili	4	3	7
İlgisiz	9	7	16
Cevapsız	1	3	4
Toplam	29	30	59

Fakülte'deki öğretim elemanlarının Okul Deneyimi dersi bağlamında kendilerine yaklaşımları sorulduğunda öğretmen adayları en sık yardımsever ($f=17$) oldukları şeklinde cevap vermişlerdir. Bununla birlikte yol gösterici ($f=15$) ve ilgili ($f=7$) oldukları yönünde cevaplar da yer almaktadır. Bu bağlamdaki görüşlerin çoğunlukla olumlu olduğu gözle çarpılmaktadır. Uygulama öğretim elemanının kendilerine ilgisiz bir yaklaşım sergilediğini belirten öğretmen adayı sayısı ise 16'dır. Ayrıca soruya cevap vermeyen 4 katılımcı bulunmaktadır. Bu soruya verilen cevaplar, öğretmen adaylarının yarısından fazlasının fakülte'deki öğretim elemanlarının konu hakkındaki yaklaşımlarından genel anlamda memnun olduklarını göstermektedir.

Bu soruya görüşmelerde verilen cevaplar incelendiğinde, 5 öğretmen adayının olumlu, 5'inin ise olumsuz cevap verdiği görülmektedir. Bu konuda AÖ4 fakülte'deki öğretim elemanının kendilerine karşı olumlu tutum sergilediğini ifade ederek, yol gösterici ve yardımsever yaklaştığını şu sözlerle ifade etmiştir: "Eğitim fakültesindeki danışman hocamızdan memnunuz. Okul Deneyimi dersinde hocamız bizimle ilgilendi, yol gösterdi. Eğlenceli yol gösterici bir tutum sergiledi. Diğer derslerde olduğu gibi bu dersi de hocamızın ilgili davranışları sayesinde derse karşı motivasyonumuz artıyor. Her türlü problemimizde yardımcı oldu ve yol gösterdi". AÖ7 ise öğretim elemanının tutumunun hangi açılardan olumsuz olduğunu, "Fakülte'deki hocamız öğretmenlik uygulaması dersini ciddiye almıyor ve dersi çok önemsemediğini de sanmıyorum. Dersin önemine de inandığını düşünmüyorum. Hocamız bize sadece sonraki ödev konusunu yapmamızı söylüyor ve ödevleri topluyor bunun dışında herhangi bir yol göstermiyor ve yardımcı olmuyordu" sözleriyle açıklamıştır.

Öğretmen adaylarına uygulama öğretim elemanları hakkında yöneltilen bir diğer soru ise "Okul Deneyimi dersi kapsamında fakülte'de size danışmanlık yapan öğretim elemanının Okul Deneyimi dersine danışmanlık yapma yeterliliği hakkında ne düşünüyorsunuz?" sorusudur. Bu konuda öğretmen adaylarının görüşleri Tablo 6'da sunulmuştur.

Tablo 6. Aday Öğretmenlerin Danışman Öğretim Elemanlarının Okul Deneyimi Dersine Danışmanlık Yapabilme Yeterlilikleriyle İlgili Cevaplarını Gösteren Tablo

Kategoriler	Kadın	Erkek	f
Yeterli	24	19	43
Yetersiz	5	7	12
Cevapsız	-	1	1
Toplam	29	30	59

Tabloda görüldüğü üzere soruya cevap vermeyen 1 ve olumsuz cevap veren 12 katılımcı dışında öğretmen adayları uygulama öğretim elemanlarının Okul Deneyimi dersine danışmanlık yapma konusunda yeterli olduğu şeklinde cevap vermiştir. Buna göre öğretmen adaylarının fakülte'deki danışman öğretim elemanlarının danışmanlık yapabilme yeterliliğinden çoğunlukla memnun oldukları anlaşılmaktadır.

Görüşme verileri incelendiğinde ise aday öğretmenlerden 8'i olumlu değerlendirmede bulunmuş, 2'si aksini ifade etmiştir. AÖ10 öğretim elemanın hangi açılardan yeterli gördüğünü açıklayan şu açıklamalarda bulunmuştur: "*Hocamız Okul Deneyimi dersi konusunda gayet yeterliydi ve yardım severdi. Raporlarımızla ilgili olarak sorduğum soruları cevaplıyor ve raporlarla ilgili zor durumda kaldığımızda sorunumla ilgileniyor. Hocamız raporları tek tek okuyor ve raporlarımız üzerinde yorumlar yapıyordu. Hocamızın raporlar üzerine yaptığı yorumlar oldukça faydalı oldu. Yeterli olduğunu düşünüyorum*". Bunun karşılık AÖ3 ise öğretim elemanından istediği cevapları alamadığını ifade ederek bunun bilgi yetersizliğinden kaynaklandığını, "*Hocamız derse ilgisiz ve ders konusunda yetersizdi. Hazırlayacağımız raporlar konusunda kendisinin de yeterli bilgisi olmadığını düşünüyorum. Raporla ilgili sorduğum sorulara kaçamak cevap veriyordu. Bazı uygulamalarla ilgili ne yapılacağını tam olarak bilmiyordu bu nedenle de bizimle tam olarak ilgilenme konusunda yetersizdi. Raporlarımızı doğru dürüst de değerlendirmiyordu*" sözleriyle ifade etmiştir.

Fakültede danışmanlık yapan öğretim elemanlarının uygulama okullarında yapılacak etkinliklerin içeriği ve etkinlik sonrası hazırlanacak raporlar, etkinliklerin planlanması ve değerlendirilmesi hakkında öğretmen adaylarını bilgilendirme ve yönlendirme konusunda sorumlulukları bulunmaktadır (Sands vd., 1997; Sezer, 2008). Bu bağlamda öğretmen adaylarına "Okul Deneyimi Dersi kapsamında fakültede size danışmanlık yapan öğretim elemanının yürüttüğünüz etkinliklere katkıları hakkında ne düşünüyorsunuz?" sorusu yöneltilmiştir. Bu konudaki cevaplar kategorize edilerek Tablo 7'de sunulmuştur.

Tablo 7. Aday Öğretmenlerin Danışman Öğretim Elemanlarının Okul Deneyimi Kapsamında Yürütülen Etkinliklere Yönelik Katkılarıyla İlgili Cevaplarını Gösteren Tablo

Kategoriler	Kadın	Erkek	f
Etkinliklerin Hazırlanmasında Yardımcı Oluyor	17	13	30
Staj Raporlarının Hazırlanmasında Yardımcı Oluyor	5	-	5
Herhangi Bir Etkinlik Yapmadık	2	4	6
Katkısı Bulunmuyor	4	8	12
Cevapsız	1	5	6
Toplam	29	30	59

Bir önceki soruda aday öğretmenlerin çoğunluğunun öğretim elemanlarının danışmanlık yapabilme yeterliliğini olumlu değerlendirdiği görülürken, etkinliklere katkıları noktasında ise bazı olumsuz görüşler göze çarpmaktadır. Cevaplar incelendiğinde danışman öğretim elemanlarının büyük bölümünün etkinliklerin hazırlanmasına ($f=30$) ve staj raporlarının hazırlanmasına ($f=5$) yardımcı oldukları görülmüştür. Ancak öğretmen adaylarından herhangi bir etkinlik yapmadıklarını ($f=6$) ve öğretim elemanının kendilerine etkinlikler konusunda hiçbir katkısı bulunmadığını ($f=12$) ifade edenler de bulunmaktadır. Bu soruya cevap vermeyen 6 öğretmen adayı bulunmaktadır. Bu bağlamda fakültedeki öğretim elemanlarının bir bölümünün etkinliklerin ve raporların

hazırlanması, planlama ve değerlendirme konularında öğretmen adaylarını bilgilendirme ve yönlendirme açısından yetersiz kaldığını söylemek mümkündür.

Görüşmelerden elde edilen bulgulara bakıldığında ise 10 öğretmen adayının 6'sı fakültede kendilerine danışmanlık yapan öğretim elemanının yapılan etkinliklere yeterli katkı sağladığını belirtirken 4'ü aksini ifade etmiştir. AÖ4 danışman öğretim elemanının özellikle etkinliklerle ilgili rapor hazırlama konusundaki katkısına dikkat çekerek şunları söylemiştir: "*Fakültedeki hocamızın okul deneyimi etkinliklerine yeterli katkı sağladığını düşünüyorum. Hocamız her şeyden önce bize nasıl rapor yazılacağını, nasıl gözlem yapılacağını ve raporlarda nelere dikkat etmemiz gerektiğini öğretti. Ayrıca, raporları dikkatlice okudu ve bize geri dönüt sağladı. Özellikle, hazırladığımız raporlara yaptığı yorum ve geri dönütlerden memnunum*". Buna karşın öğretim elemanının kendisine yeterli katkı sağlamadığını düşünen AÖ8 ise "*Hocamızın bize yeterli katkı sağladığını düşünmüyorum. Hocamız okul deneyimi dersine yeterince önem vermiyor ve bu dersi hafife alır gibi bir yaklaşımı vardı. Hazırladığımız raporları ve gözlemleri doğru dürüst okuduğuna da inanmıyorum. Kısaca fakültedeki hocamın bu etkinliklerde bize yeterince katkısı olmadı*" şeklinde bir yorumda bulunmuştur.

Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Okul Deneyimi Dersinin İçeriği ve Etkinliklerle İlgili Görüşlerine Yönelik Bulgular

Okul deneyimi dersinde öğretmen adaylarının öğrencileri ve öğretmenlik mesleğini farklı boyutlarıyla tanıması gerekmektedir. Aday öğretmenlerin hazırlamaları gereken etkinlikler Okul Deneyimi dersi ile elde edilmesi hedeflenen bu kazanımların sağlanması açısından büyük önem taşımaktadır (YÖK, 1998). Dolayısıyla aday öğretmenlerin bu etkinliklerin içeriği ve nasıl gerçekleştiği konusunda ne düşündükleri, konu hakkındaki görüşlerinin önemli bir boyutunu oluşturmaktadır. Bu nedenle araştırmanın üçüncü alt probleminde katılımcılara yöneltilen ilk soru "Okul Deneyimi dersinde yaptığınız etkinliklerle ilgili karşılaştığınız problemler nelerdir?" şeklindedir.

Tablo 8. Aday Öğretmenlerin Okul Deneyimi Dersi Kapsamında Yapılan Etkinlikler Esnasında Yaşanan Problemlerle İlgili Cevaplarını Gösteren Tablo

Kategoriler	Kadın	Erkek	f
Etkinlikler İçin Verilen Süre Yetersiz	13	11	24
Etkinlik raporlarını yazmakta zorlandım	8	6	14
Okuldaki uygulama öğretmeni derse girmemizden rahatsız	6	5	11
Her Hafta Staj Toplantısı Yapılması	3	2	5
Cevapsız	1	4	5
Toplam	31	28	59

Öğretmen adaylarının konu hakkındaki görüşleri incelendiğinde 24'ü etkinlikler için verilen sürenin yetersiz olduğunu belirtmiştir. 14 öğretmen adayı ise etkinlik raporu yazmakta zorlandıklarını ifade etmiştir. Bu cevaplar Okul Deneyimi Dersinin en önemli süreci olan etkinlik hazırlama konusunda bazı problemler yaşandığını ortaya koymaktadır. Bunun dışında 11 aday öğretmen, okullarda kendilerine rehberlik eden uygulama öğretmenlerinin aday öğretmenlerin derslerine girmesinden rahatsız olduğunu ifade etmiştir. Bu veri, aday öğretmenlerin bir kısmının okullardaki rehber öğretmenlerden yeterince yararlanamadığını da göstermektedir. Bunun yanı sıra her hafta staj toplantısı yapılmasından zaman açısından şikâyetçi olan 5 öğretmen adayı bulunmaktadır.

Görüşmelerde aday öğretmenlere etkinlikler esnasında yaşanan problemler sorulduğunda, 4'ü rapor hazırlama konusunda sorun yaşadığını ifade etmiştir. Bu konuda AÖ8 şunları söylemiştir: *"Okul deneyimi dersinde raporunun nasıl hazırlanacağı konusunda sıkıntı yaşadım. Hazırladığım raporları fakültedeki hocamız beğenmedi önce ancak bize nasıl rapor hazırlanması gerektiği konusunda da bilgi vermedi"*. Katılımcılardan 3'ü ise zaman problemine dikkat çekmiştir. AÖ5'in bu bağlamdaki cevabı şöyledir: *"Okul deneyimi dersi çok zaman alan bir ders, okulda zaman harcıyoruz, ayrıca raporların hazırlanması ve verilen dönütler çerçevesince yeniden düzenlenmesi çok zaman almaktadır"*. Soruyla ilgili olarak 3 katılımcı ise okuldaki öğretmenden kaynaklanan problemlere dikkat çekmiştir. Bu konuda AÖ6 *"Okulda bize danışmanlık yapan öğretmenle problem yaşadık. Danışman öğretmen bu konuda yeterli bilgiye sahip değil ve bizi yeterince yönlendiremedi. Bunun dışında bizimle ilgilenmemenin yanında, bizi derste istemiyordu ve fazlalık olarak görüyordu. Anlattığı dersi izlememizden rahatsızdı"* değerlendirmesinde bulunmuştur. Cevaplar öğretmen adaylarının okul deneyimi dersi kapsamında etkinlik gerçekleştirilmesi noktasında öğretim elemanlarının danışmanlığı, uygulama öğretmenlerinin yaklaşımı ve zaman yetersizliği gibi açılardan sorun yaşadıklarını ortaya koymuştur.

Öğretmen adaylarının Okul Deneyimi dersinde hazırladıkları etkinlikler mesleki anlamda tecrübe kazanmaları konusunda önemlidir. Bir sonraki aşamada kendilerinden bu etkinliklerin sağladığı kazanımları değerlendirmeleri istenmiştir. Bu bağlamda kendilerine "Okul Deneyimi dersinde yapılan etkinliklerin size kazandırdıklarını yazar mısınız?" sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya verilen cevaplar Tablo 9'da verilmiştir.

Tablo 9. Aday Öğretmenlerin Okul Deneyimi Dersi Kapsamında Yapılan Etkinliklerin Kazandırdıklarıyla İlgili Cevaplarını Gösteren Tablo

Kategorileriler	Kadın	Erkek	f
Deneyim Kazandırdı	10	13	23
Okulu Tanıdık	9	11	20
Öğretmenliğe Olan Sevgim Arttı	7	3	10
Herhangi bir faydası olmadı	3	2	5
Cevapsız		1	1
Toplam	29	30	59

Okul Deneyimi dersi kapsamında hazırlanan etkinliklerin kendilerine sağladığı kazanımlar sorulduğunda öğretmen adaylarının en sık verdiği cevap, deneyim kazandırdı ($f=23$) cevabı olmuştur. Ayrıca 20 öğretmen adayı okulu tanıdıklarını ifade etmişlerdir. Bu cevaplar Okul Deneyimi dersinin kısmen amacına ulaştığını göstermektedir. Bunun yanında 10 öğretmen adayı öğretmenliğe olan sevgisinin arttığını belirtirken, 5 aday ise dersin herhangi bir faydasının olmadığını belirtmiştir.

Görüşmeye katılan öğretmen adayları ise okul deneyimi kapsamında yapılan etkinliklerden sağladıkları çeşitli kazanımlara dikkat çekmişlerdir. Bu konuda 5 aday öğretmen etkinliklerin okulu tanıma konusunda kendisine sağladığı katkıya dikkat çekmiştir. Bu konuda AÖ1 şunları söylemiştir: *"Okul deneyimi etkinlikleri bize okulu tanıttı, öğrenciyi gözledik, öğretmeni gözledik, sınıfı gözledik. Okul deneyimi dersi olmazsa öğrencileri ve okulu tanımamız mümkün değil. Okul deneyimiyle gerçek eğitim durumlarıyla yüz yüze geldik."* Görüşülen aday öğretmenlerden 2'si ise teorik bilginin pratiğe dökülmesi açısından kazanım sağladığını ifade etmiştir. Bu bağlamda AÖ2'nin cevabı şöyledir: *"Okul deneyimi, teorinin pratiğe nasıl uygulandığını bize gösterdi. Eğitim fakültesinde almış olduğumuz teorik uygulamaların bir kısmının nasıl uygulandığını gördük. Örneğin fakültede 5 E Modeli'ni görmüştük teoride. Okulda ise 5 E'nin nasıl uygulandığına bizzat şahit olduk"*. Ayrıca 3 aday öğretmen ise bu soruda rapor yazma becerilerinin geliştiği şeklinde cevap vermiştir. Bu konuda AÖ10 *"Okul deneyimi dersi öncesi nasıl rapor yazılacağını bilmiyorduk. Ders başladıktan sonra ilk raporlarımızda problem yaşadık ve fakültedeki hocamızın yardımlarıyla iyi bir raporun nasıl yazılacağını öğrendik."* ifadelerine yer vermiştir.

Öğretmen adaylarının hazırlanan etkinlikler konusundaki görüşlerini almaya yönelik bir diğer soru "Okul Deneyimi dersinde yapılan etkinliklerden gereksiz olduğunu düşündükleriniz var mı? Varsa Sıralayınız." şeklindedir. Bu konuda verilen cevaplar Tablo 10'da sunulmuştur.

Tablo 10. Aday Öğretmenlerin Okul Deneyimi Dersi Kapsamında Yapılan Etkinliklerden Gereksiz Olduğuna İnanılanlarla İlgili Cevaplarını Gösteren Tablo

Kategoriler	Kadın	Erkek	f
Mülakat Yapmak	8	13	21
Gözlem Yapmak	11	16	27
Raporlarda Okul Müdürünün Görevleri	6	4	10
Raporlarda Okulun Misyonu-Vizyonu Kısmı	7	-	7
Gereksiz Etkinlik Yok	2	-	2
Cevapsız	1	2	3
Toplam	35	35	70

Öğretmen adaylarına Okul deneyimi kapsamında yapılan, gereksiz olduğunu düşündükleri etkinlikler sorulduğunda çoğunluğun gözlem yapmak ($f=27$) ve mülakat yapmak ($f=21$) şeklinde cevap verdikleri

görülmüştür. Oysa gözlem, mesleki tecrübe kazanımı konusunda önemli bir yolken, mülakatlar ise gözlem yoluyla edinilemeyen bilgilerin elde edilmesinde önemli bir araçtır. Bununla birlikte bazı öğretmen adayları raporlarda okul müdürünün görevleri (f=10) ve okulun misyon ve vizyonunun belirtilmesinin (f=7) gereksiz olduğunu ifade etmektedirler. Bu durum öğretmen adayları tarafından bazı etkinliklerin öneminin yeterince kavranmadığını göstermektedir. Gereksiz etkinlik olmadığını ifade eden öğretmen adayı sayısı sadece 2'dir.

Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Okul Deneyimi Dersi Kapsamında Hazırladıkları Ödevlerin Öğretim Elemanları Tarafından Değerlendirilmesi İle İlgili Görüşlerine Yönelik Bulgular

Okul Deneyimi dersi kapsamında fakülte'deki öğretim elemanlarının kendilerine ayrılan teorik ders saatlerinde öğretmen adaylarını uygulama faaliyetlerine hazırlayıp yönlendirmenin yanı sıra ders kapsamında hazırladıkları ödevleri de değerlendirip, bu konuda dönüt vermeleri gerekmektedir. Öğretmen adaylarına tam anlamıyla rehberlik yapılabilmesi, değerlendirme faaliyetlerinin de eksiksiz biçimde yerine getirilmesini gerektirir (Sands vd., 1997). Bu açıdan araştırmanın son alt probleminde öğretmen adaylarının hazırladıkları ödevleri öğretim elemanlarının değerlendirmeleri konusundaki düşünceleri alınmıştır. Bu bağlamda yöneltilen ilk soru "Okul deneyimi dersinde hazırladığınız ödevlere fakülte'deki danışman öğretim elemanı tarafından her hafta dönüt verilip verilmediği konusundaki görüşleriniz nelerdir?" şeklindedir. Konuyla ilgili cevaplar Tablo 11'de verilmiştir.

Tablo 11. Aday Öğretmenlerin Okul Deneyimi Dersi Kapsamında Hazırlanan Ödevlere Fakülte'deki Danışman Öğretim Elemanının Her Hafta Dönüt Verip Vermediğiyle İlgili Cevaplarını Gösteren Tablo

Kategoriler	Kadın	Erkek	f
Yeterli Dönüt Verildi	19	11	30
Dönüt Verilmedi	8	16	24
Cevapsız	2	3	5
Toplam	29	30	59

Öğretim elemanlarının ödevler hakkında her hafta dönüt verip vermediği sorusuna katılımcıların çoğunun (f=30) olumlu cevap verdiği görülmektedir. Dönüt verilmedi şeklinde cevap veren öğretmen adayı sayısı ise 24'tür. 5 katılımcı ise soruya cevap vermemeyi tercih etmiştir. Öğretmen adaylarının büyük bölümü haftalık değerlendirmelerin yolunda gerçekleştiğini ifade etmekle birlikte aksini belirten öğretmen adayı sayısı da dikkat çekecek boyuttadır. Bu durum değerlendirmelerin zamanında ve gereken sıklıkta gerçekleşmesi noktasında bazı sıkıntılar yaşandığını göstermektedir.

Okul Deneyimi dersinde hazırlanan ödevlerin belli aralıklarla değerlendirilmesinin yanı sıra nasıl değerlendirildiği de önemlidir. Bu konuda öğretmen adaylarına "Okul deneyimi dersinde hazırladığınız ödevlerin fakülte'deki danışman öğretim elemanı tarafından yeterli düzeyde değerlendirilip değerlendirilmediğiyle ilgili görüşleriniz nelerdir?" sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya dair cevaplar Tablo 12'de sunulmuştur.

Tablo 12. Aday Öğretmenlerin Okul Deneyimi Dersi Kapsamında Hazırlanan Ödevleri Fakülte'deki Danışman Öğretim Elemanının Yeterince Değerlendirip Değerlendirmediyiyle ilgili Cevaplarını Gösteren Tablo

Kategoriler	Kadın	Erkek	f
Yeterli Düzeyde Değerlendirdiğine İnanmıyorum	13	21	34
Yeterli Düzeyde Değerlendirdiğine İnanıyorum	14	8	22
Cevapsız	2	1	3
Toplam	29	30	59

Tabloda görüldüğü üzere öğretmen adaylarının çoğunluğu (f=34) öğretim elemanlarının değerlendirme faaliyetlerini yeterince yerine getiremediğini belirtmektedir. Bu soruya olumlu cevap veren katılımcıların sayısı ise 22'dir. Ders kapsamındaki değerlendirme faaliyetinin amacına ulaşabilmesi, bu faaliyetlerin doğru ve yeterli biçimde gerçekleştirilmesine bağlıdır. Sağlıklı bir değerlendirme süreciyle öğretmen adaylarının eksiklerini tespit ederek gereken düzeltmeleri yapmaları sağlanabilir. Ancak öğretmen adaylarından alınan dönütlere göre değerlendirme faaliyetlerinin öğretim elemanları tarafından büyük oranda yetersiz düzeyde gerçekleştirildiği anlaşılmaktadır.

Görüşmede sorulan aynı nitelikli soruda 10 aday öğretmenden 6'sı öğretim elemanının değerlendirmelerini yeterli görürken 4'ü aksini dile getirmiştir. Bu konuda AÖ4 "*Fakülte'deki danışman hocamız Okul Deneyimi dersinde dersle ve bizimle ilgilendi. Hocamız raporlarımızı tek tek okudu ve geri dönüt verdi. Hocamızın verdiği dönütlerden çok şey öğrendiğimi düşünüyorum. Rapor yazmayı bile bu derste öğrendim*" cevabını vermiştir. Buna karşılık AÖ9 ise öğretim elemanının bu konudaki olumsuz yaklaşımını "*Okul deneyimi dersinde hocamızdan yeterli düzeyde yararlanamadık, çünkü hocamız dersle ilgisizdi. Bu dersin gerekli bir ders olduğuna inanmıyordum. Hocamız bu derste sadece ödev verdi ve hazırladığımız bu ödevleri değerlendirmede bile. Biz ödevleri hazırladık ama dönüt alamadık*" sözleriyle ifade etmiştir.

Öğretmen adaylarına öğretim elemanlarının değerlendirme faaliyetleri konusunda yöneltilen son soru "*Fakülte'deki danışman öğretim elemanının Okul Deneyimi dersinde hazırladığınız ödevlere verdiği dönütlerin sizin mesleki gelişiminize katkıları konusundaki görüşleriniz nelerdir?*" şeklindedir. Bu soruya verilen cevaplar Tablo 13'te görülmektedir.

Tablo 13. Aday Öğretmenlerin Okul Deneyimi Dersi Kapsamında Hazırlanan Ödevlere Fakülte'deki Danışman Öğretim Elemanının Verdiği Dönütlerin Mesleki Gelişime Katkılarıyla İlgili Cevaplarını Gösteren Tablo

Kategoriler	Kadın	Erkek	f
Mesleğe Yönelik Eksikleri Fark Edebilme	16	18	34
Yeterli Dönüt Verilmedi	12	9	21
Cevapsız	1	3	4
Toplam	29	30	59

Öğretim elemanlarının hazırlanan ödevlere verdikleri dönütlerin mesleki gelişimlerine katkısı sorulduğunda çoğu öğretmen adayının mesleğe yönelik eksiklikleri fark edebilme (f=34) şeklinde cevap verdikleri görülmüştür. Oysa bu değerlendirmelerin yapılan çalışma özelinde bazı yönlendirmeleri de içermesi gerekmektedir. Öğretmen adaylarına eksiklerini fark etmenin ötesinde bunları nasıl giderecekleri konusunda da danışmanlık yapılmalıdır. Bu bağlamda da bazı yetersizliklerin olduğu anlaşılmaktadır. Öğretmen adaylarının oldukça önemli bir kısmı ise (f=21) zaten yeterince dönüt verilmediğini doğrudan ifade etmiştir. Bu soruya verilen cevaplar Okul Deneyimi dersinin fakülte ayağında gerçekleştirilen değerlendirme faaliyetleri açısından yeterli verim sağlanamadığını göstermektedir.

SONUÇ VE TARTIŞMA

Bu çalışma sosyal bilgiler öğretmen adaylarının Okul Deneyimi dersinin gerçekleştirilmesi konusunda uygulama öğretmenleri, fakülte'deki öğretim elemanları, dersin içeriği ve uygulanan etkinlikler ile ders kapsamında hazırladıkları ödevlerin değerlendirilmesi konusundaki görüşlerinin ortaya konması amacıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın ilk alt probleminde öğretmen adaylarının Okul Deneyimi Dersi kapsamında uygulama okullarında kendilerine danışmanlık yapan öğretmenlerle ilgili görüşleri değerlendirilmiştir. Araştırmada elde edilen bulgulara göre öğretmen adayları danışman öğretmenlerinin kendilerine yaklaşımları konusunda çoğunlukla olumlu görüşe sahiptir. Buna karşılık katılımcıların bu öğretmenlerin danışmanlık yapabilme yeterliliği konusundaki fikirleri ise daha ziyade olumsuzdur. Öğretmen adaylarının uygulama okullarında yürüttükleri etkinliklere yönelik danışman öğretmenlerin katkıları konusundaki görüşlerine bakıldığında ise yapılan yönlendirmelerin kısıtlı bir çerçevede gerçekleştiği görülmektedir. Çalışmanın sonuçlarına benzer sonuçların elde edildiği çalışmada Özçelik (2012) yabancı dil öğretmen adaylarının okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması dersine ilişkin görüşlerini değerlendirmiştir. Sonuçta öğretmen adaylarının uygulama öğretmeni hakkında çoğunlukla olumlu görüşe sahip olduklarını ortaya koymuştur. Bununla birlikte, çalışmada uygulama öğretmenlerinin öğretmen adaylarının uygulama çalışmaları kapsamındaki etkinlikleri planlamasına yardımcı olma konusunda yetersiz olduğuna dair görüşler de ifade edilmiştir. Ayrıca Demircioğlu'nun (2003) tarih uygulama öğrencilerinin uygulama öğretmenleri ve uygulama okulları hakkındaki görüşlerinin alındığı çalışmada da tarih uygulama öğretmenlerinin, aday öğretmenlerin eğitimi için yeterli deneyim ve beceriye sahip olmadıkları tespit edilmiştir. Yine Demircioğlu (2014) tarafından gerçekleştirilen ve bu kez tarih pedagoji öğrencilerinin uygulama öğretmenleri hakkındaki düşüncelerinin alındığı çalışmada, benzer biçimde, uygulama öğretmenlerinin öğretmenlik uygulamasına yönelik yeterli bilgi ve beceriye sahip olmadıkları belirlenmiştir.

Araştırmanın ikinci alt probleminde ise öğretmen adaylarının danışman öğretim elemanları hakkındaki görüşleri değerlendirilmiştir. Bu alt probleme dair bulgular incelendiğinde; öğretmen adaylarının fakülte'deki öğretim elemanlarının konu hakkındaki yaklaşımlarından ve danışmanlık yapabilme yeterliliğinden genel anlamda memnun oldukları, fakat öğretim elemanlarının bir bölümünün etkinliklerin ve raporların hazırlanması, planlama ve değerlendirme konularında öğretmen adaylarını bilgilendirme ve yönlendirme açısından yetersiz kaldığı görülmüştür. Bununla birlikte araştırmanın okul deneyimi dersi kapsamında yürütülen değerlendirme

faaliyetlerini değerlendirmeye yönelik üçüncü alt problemde de öğretim elemanlarının haftalık değerlendirmelerinin yolunda ilerlediği ancak değerlendirmenin yeterli düzeyde olmadığı ve verilen dönütlerin öğretmen adaylarının mesleki gelişimine yeterli düzeyde katkı sağlamadığı belirlenmiştir. Yeşilyurt ve Semerci'nin (2011) çalışmalarında da uygulama öğretmenlerinin uygulama öğretim elemanlarının öğretmen adaylarını yeterince izlemedikleri ve denetlemediklerini düşündükleri sonucuna ulaşılmıştır. Özçelik'in (2012) çalışmasında ise yabancı dil öğretmen adaylarının okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması dersinde öğretim elemanlarının görev ve sorumluluklarını yeterince yerine getirdiklerini düşündükleri sonucuna ulaşılmıştır.

Bir diğer alt problemde öğretmen adaylarının Okul Deneyimi dersinin içeriği ve etkinliklerle ilgili görüşleri alınmıştır. Bu bağlamda etkinliklerin birçok katılımcıya deneyim kazanma, okulu tanıma ve mesleğe karşı sevgiyi arttırma açısından kazanım sağladığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu durum Okul Deneyimi dersinin kısmen amacına ulaştığını göstermektedir. Ancak bazı katılımcıların ifadelerinden Okul Deneyimi Dersinin en önemli süreci olan etkinlik hazırlama konusunda bazı problemler yaşandığı ve aday öğretmenlerin bir kısmının okullardaki rehber öğretmenlerden yeterince yararlanmadığı sonuçlarına ulaşılmıştır. Buna ek olarak öğretmen adaylarının önemli bir bölümü tarafından bazı etkinliklerin önemini yeterince kavranmadığı anlaşılmıştır. Ermiş vd.'nin (2010) sosyal bilgiler öğretmen adaylarının Okul Deneyimi II Dersi etkinliklerine ilişkin görüşlerini aldıkları çalışmalarında benzer biçimde katılımcıların ders kapsamındaki etkinliklerin gerçekleşmesi aşamasında bazı açılardan sorun yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Çelikkaya'nın (2011) çalışmasında ise sosyal bilgiler öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması dersinden beklentilerinin ve bu beklentilerin karşılanma düzeylerinin ortaya konması amaçlanmıştır. Bu çalışmada öğretmen adaylarının tüm alt boyutlardaki beklentileri en yüksek düzeydeyken, bu beklentilerin karşılanma düzeyi istenenin bir alt düzeyinde gerçekleşmiştir. Bu açıdan sonuçlar mevcut çalışmayla paralellik göstermektedir. Yılmaz ve Kab'ın (2013) sosyal bilgiler öğretmen adaylarının genel olarak uygulama derslerine yönelik görüş ve değerlendirmelerini aldıkları çalışmalarında da katılımcılar okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması derslerinin lisans programındaki zamanlaması ve uygulanış süreci, uygulama okullarının fiziksel şartları ve teknik donanımı, uygulama öğretmenlerinin öğretime yaklaşımları ve idarecilerin tutumları hakkında bazı olumsuz değerlendirmelerde bulunmuşlardır.

Araştırmanın sonuçlarına göre sosyal bilgiler öğretmen adaylarının danışman öğretmenlerin ve öğretim elemanlarının kendilerine yaklaşımları, danışman öğretim elemanlarının danışmanlık yeterliği ve zamanında dönüt verme durumları ile etkinliklerin kendilerine sağladığı bazı kazanımlar dışındaki konularda çoğunlukla olumsuz görüşe sahip oldukları belirlenmiştir. Bu durum Okul Deneyimi dersinin işleniş, etkinliklerin uygulanışı, danışman öğretmenlerin yeterliliği, uygulama okullarındaki koşullar gibi konularda sorunlar yaşandığını ve dersten beklenen verimin yeterince alınamadığını göstermektedir. Elde edilen bu bulgular Abazaoğlu ve diğerlerinin (2016) okul deneyimi derslerini de içeren uygulama derslerinden hedeflenen verimin alınamadığı, Demircioğlu'nun (2003) fakülte okul işbirliğinde ve uygulama etkinliklerinde bazı problemlerin devam ettiği ve Çakıroğlu ve Çakıroğlu'nun (2003) öğretmen adaylarının uygulama okullarında yaptıkları çalışmaların etkili biçimde gerçekleştirilemediği şeklinde değerlendirmede buldukları çalışmalarını desteklemektedir.

Bu çalışmadan elde edilen veriler ışığında aşağıdaki öneriler getirilebilir;

- Okullarda aday öğretmenlere danışmanlık yapan öğretmenler, bu konuya ilgisi ve yeterliliği olanlar arasından seçilmelidir.
- Eğitim fakültelerinde Okul Deneyimi dersi için görevlendirilen öğretim elemanları, öğretmen eğitimi alanında yeterliliği olanlar arasından seçilmelidir.
- Okul Deneyimi dersine danışmanlık yapan öğretim elemanları aday öğretmenlerin raporlarını her hafta değerlendirmeli ve detaylı dönütler vermelidir.
- Öğretmen adaylarına Okul Deneyimi dersi kapsamında nasıl rapor yazılacağı konusunda daha fazla destek verilmelidir.
- Öğretmen adaylarına Okul Deneyimi dersi kapsamında yürütülen gözlem ve mülakat etkinliklerinin önemi ve nasıl yapılacağı konusunda daha fazla bilgi ve destek verilmelidir.

KAYNAKÇA

- Abazaoğlu ,i., Yıldırım, O. ve Yıldızhan,Y. (2016). "Geçmişten Günümüze Türk Eğitim Sisteminde Öğretmen Yetiştirme." *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 4(6): 143-160.
- Atanur Başkan, G., Aydın, A. ve Madden, T. (2006). "Türkiye'deki Öğretmen Yetiştirme Sistemine Karşılaştırmalı Bir Bakış." *Ç.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 15(1): 35-42.
- Çakıroğlu, E. ve Çakıroğlu, J. (2003). "Reflections on Teacher Education in Turkey." *European Journal of Teacher Education*, 26(2): 253-264.
- Çelikkaya, T. (2011). "Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Uygulaması Dersinden Beklentileri ve Bu Beklentilerin Karşılama Düzeyleri." *Uluslararası Sosyal Bilimler Eğitimi Dergisi*, 1(2): 1-18.
- Demircioğlu, İ. H. (2003). "Tarih Uygulama Öğrencilerinin Uygulama Öğretmenleri ve Uygulama Okulları Hakkında ki Görüşleri: KTU Fatih Eğitim Fakültesi Örneği." *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 13(1): 185-192.
- Demircioğlu, İ. H. (2005). "Eğitim Fakültelerindeki Yeni Gelişmelerin Tarih Uygulama Öğretmenlerine Yansıtılabilirliği Üzerine Bir Çalışma." *Çağdaş Eğitim Dergisi*, 319: 20-27.
- Demircioğlu, İ. H., Genç, İ. ve Demircioğlu, E. (2014). "Tarih Pedagoji Programı Öğrencilerine Göre Uygulama Öğretmenleri." *ISHE 2014 Bildiri Kitabı*. 30-37.
- Demircioğlu, İ. H. (2008). "Etkili Öğretmen." *Aday Öğretmenler İçin Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması. (Ed.) İ. Hakkı Demircioğlu*. Ankara: Anı Yayıncılık. 1-18.
- Ermış, H., Uygun, K. ve İnel, Y. (2010, Kasım). "Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Okul Deneyimi II Dersi Etkinliklerine İlişkin Görüşlerinin Değerlendirilmesi," International Conference on New Trends in Education and Their Implications, 11-13 Kasım, Antalya.
- Güzel, H., Berber, H. C. ve Oral, İ. (2010). "Eğitim Fakültesi Uygulama Okulları İşbirliği Programında Görevli Öğretmenlerin ve Öğretim Elemanlarının Öğretmenlik Uygulamasına Yönelik Görüşleri." *Kastamonu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(1): 19-36.

- Küçükahmet, L. (2007). "2006-2007 Öğretim Yılında Uygulanmaya Başlanan Öğretmen Yetiştirme Lisans Programlarının Değerlendirilmesi." *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5(2): 203-218.
- Lamie, J. M. (1998). "Teacher Education and Training in Japan." *Journal of In-Service Education*, 24(3): 515-534.
- Özçelik, N. (2012). "Yabancı Dil Öğretmen Adaylarının Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Dersine İlişkin Görüşleri." *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32(2): 515-536.
- Safran, M. (2014). "Eğitim Fakülteleri, öğretmen Yetiştirme Süreci ve Yeni Arayışlar", Öğretmen Yetiştirme Politika ve Sorunları Uluslararası Sempozyumu, 15-16 Mayıs, Ankara.
- Sahlberg, P. (2010). The Secret to Finland's Success: Educating Teachers. *Stanford Center for Opportunity Policy in Education*, 18 Kasım 2016 tarihinde <https://pdfs.semanticscholar.org/> adresinden alınmıştır.
- Sands, M., Özçelik, D. A., Busbridge, J. ve Dawson, D. (1997). Okullarda Uygulama Çalışmaları. *YÖK/Dünya Bankası Milli Eğitim Geliştirme Projesi Hizmet Öncesi Öğretmen Eğitimi*. 21 Kasım 2016 tarihinde http://www.dilbilimi.net/Okullarda_Uygulama_Calismalari.pdf adresinden alınmıştır.
- Sarıçoban, A. (2008). "Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Derslerine İlişkin Uygulama Öğretmenleri ve Öğretmen Adaylarının Görüşleri." *Gazi University Journal of Gazi Educational Faculty (GUJGEF)*, 28(3): 31-55.
- Sezer, A. (2008). "Okul Deneyimi." *Aday Öğretmenler İçin Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması. (Ed.) İ.Hakkı Demircioğlu*. Ankara: Anı Yayıncılık. 19-69.
- Westbrook, J.,Durrani, N., Brown, R., Orr, D., Pryor, J., Boddy, J. and Salvi, F. (2013.) *Pedagogy, Curriculum, Teaching Practices and Teacher Education in Developing Countries. Final Report. Education Rigorous Literature Review. Department for International Development.*
- Yeşilyurt, E. ve Semerci, Ç. (2011). "Uygulama Öğretmenlerinin Öğretmenlik Uygulaması Sürecinde Karşılaştıkları Sorunlar ve Çözüm Önerileri." *Akademik Bakış Dergisi*, 27: 1-23.
- Yılmaz, K. ve Kab, İ. (2013). "Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının 'Okul Deneyimi' ve 'Öğretmenlik Uygulaması' Derslerine Yönelik Görüş ve Değerlendirmeleri." *Humanitas*, 1: 197-215.
- YÖK. (1998). Eğitim Fakültesi Öğretmen Yetiştirme Lisans Programları. Ankara.
- YÖK. (2007). Eğitim Fakültesi Öğretmen Yetiştirme Lisans Programları. Ankara.

EXTENDED SUMMARY

Introduction

In recent years, depending on the necessities of the era, there are many changes and transformations in educational approaches as in other fields of life. Knowledge and skills of the teachers about the profession is a key concept in putting these educational changes and transformations in practice. The main aim of the teacher training institutions is to equip pre-service teachers with sufficient knowledge, skills and attitudes to meet the contemporary needs of profession. Pre-service teachers attain these knowledge and skills in two main basis. One of them is the faculty education and the other is teaching practice schools. Pre-service teachers can be ready for occupation through various courses and activities in the university and teaching practice schools.

Developments in the teacher training field in the world showed its effects also in Turkey through the end of 1990s and educational faculties were restructured. In this context, in the syllabus of educational faculties, the importance of teaching practice courses in schools increased. "Teaching Practice Course" in this syllabus aims to provide pre-service teachers to gain teaching skills to teach a course or courses in a class individually and in a planned manner. Yet, some researches indicated that there are some problems in realizing the aimed attainments of these Teaching Practice Courses. The main question of the research, "what are the views of pre-service social studies teachers about Teaching Practice Courses?". The sub-questions of the research are:

1. What are the views of pre-service social studies teachers on specialist teachers' attitudes towards them in schools who advised within the scope of Teaching Practice Course?
2. What are the views of pre-service social studies teachers on specialist lecturers' attitudes towards them in faculty who advised within the scope of Teaching Practice Course?
3. What are the views of pre-service social studies teachers on the content of the Teaching Practice Courses and activities?
4. What are the views of pre-service social studies teachers on the evaluation of the assignments they prepared within the scope of Teaching Practice Course?

Method

In this study, the research method is survey and it is based on the qualitative approach. The research was executed with senior grade pre-service social studies teachers who attended their education in Karadeniz Technical University in fall semester of 2016-2017 academic year. The participants were 59 pre-service social studies teachers, 29 of them were girls and 30 of them were boys.

In this qualitative type research, the data were obtained by an open-ended questionnaire and semi-structured interviews. 59 participants answered the questionnaire and 10 participants were interviewed. Then, the data were analyzed according to the content analysis method. The data obtained from the questionnaire were displayed in tables after the frequency analysis and quotations from interviews were used to exemplify the answers.

Results and Recommendations

According to the findings of the first sub-question, majority of the pre-service social studies teachers had positive views about the attitudes of specialist teachers in schools who advised them within the scope of Teaching Practice Course. Opposed to this, their ideas are generally negative about the advising competency of them. Moreover, the views of the participants about the contributions of the specialist teachers to the activities they pursued in schools showed that the guidance was conducted in a limited framework.

In the second sub-question, it was concluded that pre-service social studies teachers were generally satisfied with the attitudes and advising competency of the specialist lecturers in the faculty. Yet, participants mentioned that some of the specialist lecturers in the faculty were not sufficient in terms of informing and directing them in preparing the activities and reports, planning and assessment related with the Teaching Practice Courses. In addition to this, the third sub-question's findings showed that specialist lecturers in the faculty couldn't assess the activities within the scope of Teaching Practice Courses adequately whereas weekly assessments were proper in terms of timing. Then, it was determined that the feedbacks of specialist lecturers on the subject didn't contribute adequately to the professional development of teacher candidates.

In the last sub-question, it was concluded that, the activities within the scope of Teaching Practice Courses contributed many participants in terms of gaining experience, getting the opportunity to recognize the school and increasing the love towards the profession. This indicates that Teaching Practice Course is partially attained its goal. However, from the statements of some participants, it was seen that there were some problems in preparing activities which was one of the most important processes of Teaching Practice Courses. Moreover, some of the candidate teachers didn't benefited sufficiently from the specialist teachers in schools. In addition, it was understood that a considerable part of the pre-service social studies teachers did not adequately understand the importance of some of the activities.

According to the results of the research, it was determined that some of the pre-service social studies teachers had generally negative views except the issues related with the attitudes of the specialist teachers and lecturers towards them, the lecturers' advising competency and giving feedback on time, and achievements that the activities provided themselves. In order to get enough efficiency from the Teaching Practice Courses, relevant and competent specialist teachers and specialist lecturers should be selected for advising. Moreover, assessment activities of the specialist lecturers in the faculties should also be supervised. In addition to this, re-service teachers should be informed about writing reports in Teaching Practice Courses and about the activities like observation and interview.